MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-14 ta' Dicembru, 2005

Citazzjoni Numru. 979/2002

Marmista Limited u Paula Azzopardi.

-vs-

Lawrence Cuschieri u martu Rita Cuschieri u ghal kull interess illi jista' jkollhom Joseph Azzopardi u martu Catherine Azzopardi.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fit-30 ta' Awissu, 2002 li permezz taghha s-socjeta' attrici ppremettiet:

Illi l-konvenuti konjugi Cuschieri ottenew il-hrug ta' mandat ta' qbid numru 1800/01 NS fl-ismijiet "Lawrence Cuschieri et vs

Joseph Azzopardi et" liema mandat (Dok A) gie ezegwit fit-8 ta' Jannar, 2002 u 27 ta' Lulju, 2002 fuq il-beni elenkati rispettivament f'Dok B u Dok C;

Illi l-oggetti maqbuda bl-imsemmi mandat ta' qbid jappartjenu lis-socjeta' attrici Marmista Limited ad eccezzjoni tal-pjanu Hyundai li jappartjeni lill-attrici Paula Azzopardi;

U illi s-socjeta' Marmista Limited gja avzat lill-konvenuti konjugi Cuschieri gew avzati illi parti mill-beni maqbuda jappartjenu lilha;

Ghalhekk jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex;

1. Tiddikjara illi l-oggetti maqbuda bil-mandat ta' qbid numru 1800/01 huma proprjeta' tas-socjeta' Marmista Limited ad eccezzjoni tal-pianoforte;

2. tiddikjara illi l-pianoforte Hyundai maqbud bil-mandat ta' qbid numru 1800/01 jappartjeni lill-attrici Paula Azzopardi;

3. konsegwentement tiddikjara li l-imsemmi mandat ta' Qbid numru 1800/01 in kwantu jolqot l-oggetti appartenenti lill-atturi huwa null u bla effett u li ghalhekk l-imsemmija oggetti ma gewx maqbuda bl-imsemmi mandat;

4. konsegwentement tordna ir-rilaxx tal-oggetti appartenenti lill-atturi.

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittri bonarji datati 16 ta' Jannar, 2002 u 25 ta' Lulju, 2002 kontra il-konvenuti konjugi Cuschieri li huma ingunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-atturi mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti pprezentata fl-10 ta’ Mejju, 2005 li permezz taghha eccepixxew;

Illi f’l-ewwel lok u in linea preliminary l-azzjoni attrici tigi dikjarata dezerta ai termini tal-artikoli 963(10 u 964(1) et sequitur tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta’ Malta;

Illi fil-meritu l-oggetti in kwistjoni inqabdu mill-poter tal-konvenuti Azzopardi u l-presunzjoni fil-ligi hija li dawn jappartjenu lilhom;

Illi fi kwalsijasi kaz l-eccipjenti ma ghandhom jbatu l-ebda spejjez f’dan il-gudizzju.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal tas-seduta tas-26 ta’ Ottubru, 2005 li permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti.

Rat l-atti l-ohra processwali komprizi.

Ikkunsidrat;

Illi l-konvenuti qed jeccepixxu illi l-kawza ghandha tigi dikjarata dezerta ai termini tal-Artikoli 963 (1) u 964 (1) et sequitur tal-Kapitolu 12 tal-Ligjiet ta’ Malta.

Dawn jghidu hekk;

963 (1): Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tal-Artikoli 416 u 420 il-procedura bil-miktub f’kull kawza ghandha tigi maghluqa fil-Qorti ta’ l-ewwel grad, fiz-zmien perentorju ta’ sitt xhur u fil-Qorti fi grad ta’ appell fiz-zmien perentorju ta’ sena.

(2): Fil-Qorti tal-ewwel grad iz-zmien jibda ghaddej minn dakinhar tal-presentata tac-citazzjoni.

964 (1): Kull kawza li jkun hemm f'Qorti ta' gurisdizzjoni civili li wara li tkun giet imressqa ghas-smigh tigi b'ordni tal-Qorti differita *sine die* jew xorta ohra sospiza ghandha titqies bhala dezerta sakemm ma tigix appuntata mill-Qorti fiz-zmien perentorju ta' sitt xhur minn meta tkun hekk giet differita jew sospiza jew ikun gie presentat rikors f'dak il-perjodu biex tigi appuntata mill-gdid.

Din il-kawza giet prezentata fit-30 ta' Awwissu, 2002 izda fis-7 ta' Novembru, 2003 meta l-konvenuti kienu ghadhom ma gewx notifikati l-kawza thalliet sine die. Tpoggiet mill-gdid fuq il-lista f'Marzu 2004 wara rikors li sar mill-atturi u kien fi Frar tas-sena 2005 meta l-konvenuti gew notifikati kollha. Ghalhekk il-proceduri bil-miktub fil-fatt inghalqu wara iktar minn sentejn.

Fil-fehma ta' din il-Qorti is-sentenza li tista tissejjah gwida (*leading case)* fil-materja hija dik moghtija mill-Qorti tal-Appell fl-ismijiet <u>Distinct Conversions Limited vs Joseph Fasanelli et</u> (31 ta' Jannar, 2003). Fil-fatt il-Qorti ser ticcita parti sostanzjali minn din is-sentenza a skans ta' ripetizzjoni u ekwivoci;

.. jekk wiehed jesamina l-imsemmi Artikolu 963 tal-Kapitolu 12 fl-intier tieghu ghandu jsib risposta cara fis-sub-artikolu tnejn – dik jigifieri li jghid li dan it-terminu jibda jghaddi mid-data tal-presentata tac-citazzjoni. Minkejja pero' dak li tghid il-ligi tal-procedura u tenut kont ta' kif sviluppat dik il-parti tal-procedura rigwardanti x-xorta ta' atti li bihom setghu jinbdew azzjonijiet u kawzi gudizzjari jigifieri b'mod inqas formalistiku u inqas sommarji, il-Qrati taghna hassew li fic-cirkostanzi ghandhom jaghtu interpretazzjoni iktar wiesa izda gusta ta' dan is-sub-artikolu (2) tal-Artiklu 963 tal-Kapitolu 12 u dan biex ma tinholoqx xi forma gdida ta' ngustizzja fejn certament ma hemmx lokha.

F'sentenza mill-iktar studjata … l-ewwel Qorti ikkunsidrat li meta l-istitut tad-deserzjoni iddahhal fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili dan kien originarjament intiz biex japplika biss ghal dawk il-kawzi imressqin bil-forma sollenni, jigifieri bil-procedura tal-libell. Fin-noti dwar il-Prcoedura Civili (ara pagna 1450) il-Professur Caruana Galizia kien sahansitra tal-fehma li dan l-istitut lanqas kellu japplika ghall-kawzi istitwiti bil-procedura sommarja. Kull dubbju li seta' baqa' dwar dan pero' tnehha meta fl-1995, in forza ta' diversi emendi li gew fis-sehh fil-ligi procedurali taghna, fil-waqt li giet eliminata l-forma solenni tal-libell u thalliet minflok dik sommarja tac-citazzjoni, l-istitut tad-deserzjoni ma tnehhiex ukoll. Wara illi kompliet telabora aktar dwar id-diversi fehmiet li gew espressi dwar dawn l-izviluppi kif jittrapelaw minn decizjonijiet varji moghtijin mill-Qrati taghna, l-ewwel Qorti ssottolinjat dan li gej, ma' liema fehma din il-Qorti taqbel perfettament u cioe' li "l-istitut tad-deserzjoni huwa mahsub biex jippenalizza dak l-attur (jew appellant) illi ma jkunx qieghed imexxi bil-ghaqal il-procedura mibdija minnu, izda mhux mahsub la biex jorbot idejn il-Qorti fl-appuntament tal-kawzi u lanqas biex isawwat l-attur (jew appellant skond il-kaz) minhabba htigijiet amministrattivi tal-Qorti (ara s-sentenza <u>Azzopardi vs Azzopardi</u> Prim'Awla 5 ta' Novembru, 1999). Issa fil-qaghda procedurali li tapplika bhalissa, peress li citazzjoni ma tistax tigi notifikata lill-imharrek qabel ma tkun inharget b'ordni tal-Qorti, l-attur ma jistax jigi kkastigat ghaz-zmien li jkun ghadda bejn meta jkun ressaq l-att tac-citazzjoni u meta dan ikun inhareg b'ordni tal-Qorti u jkun iffissat il-jum ta' l-ewwel smigh (ara decizjoni <u>Elmo Insurance Services Limitred vs E Pace</u> – Prim'Awla 14 ta' Lulju, 2000).

Jidher li l-gurisprudenza taghna mxiet fid-direzzjoni li waqt li wiehed ghandu jqis b'applikazzjoni ghaz-zmien imsemmi fl-att 964 (1) huwa dak iz-zmien ta' meta l-Qorti tohrog l-ordni li bih il-kawza tinghata jum ghall-ewwel smigh u jinhareg avviz ta'

dik id-data (ara *<u>Dr K Dingli nomine vs Dr R Porsella Flores nomine</u> – Prim'Awla 16 ta' Frar 2001).*

Ghandu jinghad li s'hawn il-partijiet kontendenti bejniethom jaqblu. Fejn invece ma jaqblux gej mill-fatt li skond il-parti appellate l-appellanti ma uritx ghaqal bizzejjed biex tadempixxi dak kollu li hemm rikjest minnha fil-ligi tal-procedura, fil-waqt li skond l-appellanti hija mhux biss ghamlet dak kollu possibbli biex tinnotifika lill-konvenuti tempestivament imma fuq kollox is-sub-artikolu (5) tal-Artikolu 963 kif ukoll l-Artiklou 964 (1) sa 967 tal-Kapitolu 12 jipprovdu espressament dimensjoni ohra u usa dwar it-terminu ta' sitt xhur u kif ghandu jitqies ghall-fini ta' deserzjoni. F'kaz simili ghal taghha ssostni s-socjeta' appellanti, tali kawza ghandha titqies bhala kawza li tkun qeghdet fuq il-lista tal-kawza ghas-smigh u li in segwitu b'ordni tal-Qorti tkun thalliet sine die u f'dan il-kaz ghandhom japplikaw ghaliha d-disposizzjonijiet tal-Artikoli 964 sa 967 tal-Kapitolu 12. Ghas-socjeta' appellanti ghalhekk dak kollu li hemm stipulat fil-ligi fir-rigward tal-kawzi li jkunu marru sine die ghandu mutatis mutandis jghodd u japplika bl-istess mod ghall-kaz tieghu. Gie rilevat li l-legislatur ghazel li ma jaghmilx distinzjoni bejn kawzi li jitqiesu li marru sine die ghax ma nghalqux il-proceduri bil-miktub fiz-zmien stipulat u dawk il-kawzi li jkunu gew differiti sine die b'digriet tal-Qorti u fejn il-legislatur ma jiddistingwix ma huwiex lecitu li tiddistingwi l-Qorti.

Il-Qorti tal-Appell qablet ma' dan ir-ragunament u komliet qalet; *Il-legislatur kjarament ried li jkun hemm il-pubblicita' tal-lista imsemmija fis-subartikoli (1), (2) u (3) tal-Artikolu 964 qabel ma jkun hemm is-sanzjoni tad-deserzjoni. Huwa veru li fil-prattika jista' jkun hemm certi diffikoltajiet ghar-registratur biex isegwi l-kawzi kollha pero' fil-verita' lanqas kien obbligat li jsegwi l-kawzi bhal dik in disamina bil-mod li kif qed tippretendi s-socjeta' appellanti. Dak li kellu jsir kien li jekk il-Prim'Awla ma rieditx thalli l-kawza sine die kif appena intebhet*

bit-trapass tat-tlett xhur ghall-inqas tigbed l-attenzjoni tar-registratur.

Peres li f' din il-kawza allura ma saritx il-pubblikazzjoni mehtiega skond l-Artikolu 964 (1) tal-Kapitolu 12, ma jistax jinghad li l-kawza marret dezerta.

Il-Qorti ghalhekk a bazi ta' din is-sentenza u tar-ragunament warajha ser tichad l-eccezzjoni.

Ghal dawn il-mottivi l-Qorti tichad l-ewwel eccezzjonijiet tal-konvenuti u tordna li l-kawza titkompla. L-ispejjes ta' din l-istanza huma bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------